

Landstingsstyrelsen

LANDSTINGSSTYRELSEN

13-11-19 00034

Motion 2012:30 av Håkan Jörnehed m.fl. (V) om att utreda förutsättningarna för ett kvinnohistoriskt museum

Föredragande landstingsråd: Anna Starbrink

Ärendebeskrivning

Håkan Jörnehed m.fl. (V) har lämnat en motion om att utreda förutsättningarna för ett kvinnohistoriskt museum i Stockholms län.

Förslag till beslut

Landstingsrådsberedningen föreslår landstingsstyrelsen föreslå landstingsfullmäktige besluta

att anse motionen besvarad.

Landstingsrådsberedningens motivering

Det finns all anledning att kritiskt granska vems historia som berättas vid museer och andra institutioner. Kvinnors plats i dagens kulturliv, liksom i historien förtjänar att uppmärksammas. Detta måste vara en integrerad del av varje modern kulturinstitutionens arbete. Därför leder tanken på att skapa ännu en särskild lösning där kvinnors historia ska belysas fel.

Stockholms läns museum där landstinget är huvudman synliggör jämställdhetsfrågor genom att ha ett medvetet genusperspektiv i hela sin verksamhet. Många museer i länet har på ett förtjänstfullt sätt uppmärksammat och skildrat historiska skeden med ett kvinnoperspektiv där kvinnors historia lyfts fram.

Ur jämställdhetssynpunkt är det viktigt att inte bygga upp en särskild institution för att synliggöra just kvinnors historia vilket skulle förstärka den struktur man vill motverka. Skulle länets museer marginalisera kvinnors historia så bör eventuella insatser läggas på redan existerande

SKRIVELSE
2013-10-23

LS 1212-1652

arenor vars uppdrag och mål är att ur olika perspektiv spegla vår samtid utifrån kulturhistorien, oavsett kön, ålder, etnisk bakgrund, funktionsnedsättning eller sexuell läggning.

Enligt landstingsfullmäktiges uppdrag till kulturnämnden ska verksamhet för barn och unga prioriteras vid fördelning av stöd till kultur och föreningsliv. Vidare ska landstinget enligt budgetdirektiven inte producera kulturverksamhet i egen regi. Detta måste självklart beaktas när frågor om nya institutioner diskuteras.

Beslutsunderlag

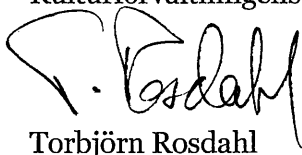
Landstingsdirektörens tjänsteutlåtande den 9 oktober 2013

Motion 2012:30

Kulturnämndens protokollsutdrag den 26 september 2013 med S-ledamöternas särskilda uttalande

Kulturförvaltningens tjänsteutlåtande den 12 september 2013

Kulturförvaltningens förslag till yttrande

Torbjörn Rosdahl

Anna Starbrink

Kristoffer Tamsons

Stockholms läns landsting
2012-12-04

Ankom Stockholms läns landsting
2012 -12- 04
Dnr. LS1212-1652

2012-30
Rohel V

Motion av Håkan Jörnehed (V) m.fl. om att utreda förutsättningarna för ett kvinnohistoriskt museum.

Vänsterpartiet vill ha ett kvinnohistoriskt museum i länet som kan fungera som centrum för studier och programverksamhet om kvinnorörelsens historia i Sverige. Självklart ska det också finnas möjlighet att förutom de fasta samlingarna ha löpande aktuella utställningar. Ett sådant museum kommer att dra till sig en stor publik, både nationellt och internationellt och bli en viktig attraktion för Stockholm. Det kan vara en förebild för andra museer samt stimulera till forskning om kvinnors glömda och undandömda historia. Inte minst kan landstinget, som uppdragsgivare inom sjukvården, lyfta fram den viktiga roll kvinnor haft på sjukvårdsområdet.

Placering och upplägg ska utredas av kulturförvaltningen i samarbete med kvinnoorganisationer och andra aktörer med fackkunskaper i kvinnohistoria. En eventuell samverkan med Stockholms stad och Stockholms länsmuseum kan också utredas.

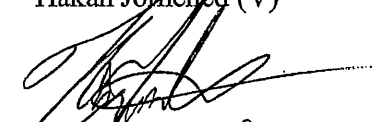
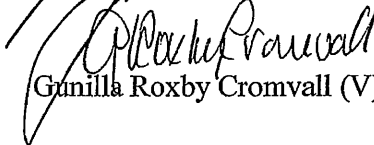
Kravet att museerna ska spegla hela befolkningens liv har framförts i många år. DEA, föreningen för ett kvinnohistoriskt museum, har nyligen undersökt kvinnorepresentationen på länsmuseumerna och funnit att kvinnor är gravt underrepresenterade. När kvinnor framställs är de oftast stereotypt skildrade som anonyma och passiva och förekommer i negativa situationer. Stockholms museer har en stark övervikt för traditionellt manliga områden, som t.ex. armé, sjöfart, teknik, kungahistoria och det senaste tillskottet sprithistoria!

Det är hög tid att skapa ett museum som ger en historisk bild av kvinnors liv och kamp för sina rättigheter, och Stockholm bör bli först med ett sådant. Vi vill därför utreda förutsättningarna för ett kvinnohistoriskt museum.

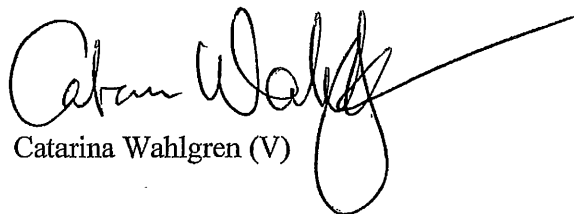
Vänsterpartiet föreslår Landstingsfullmäktige besluta

att utreda möjligheten för ett kvinnohistoriskt museum i Stockholms län.

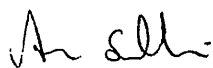
Håkan Jönheden (V)

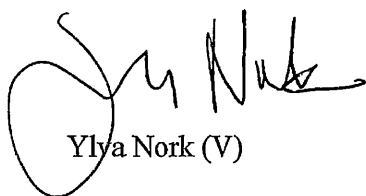
Gunilla Roxby Cromvall (V)

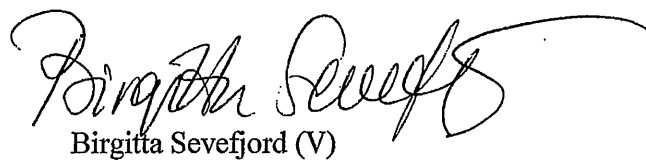
Catarina Wahlgren (V)

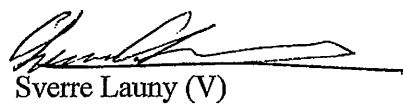
Anna Sehlin (V)

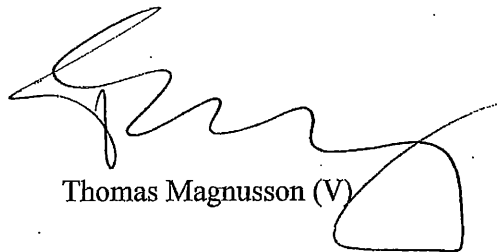
Ylya Nork (V)

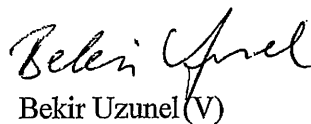
Birgitta Sevefjord (V)

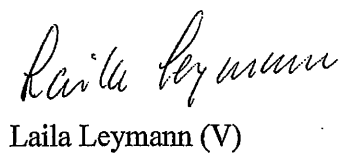
Sverre Launy (V)

Thomas Magnusson (V)

Bekir Uzunel (V)

Laila Leymann (V)

Landstingsstyrelsens förvaltning
Landstingsdirektörens stab

TJÄNSTEUTLÅTANDE
2013-10-09

LS 1212-1652

Landstingsstyrelsen

Ankom Stockholms läns landsting
2013 -10- 10
Dnr. LS 1212-1652

Rotel V

Motion 2012:30 av Håkan Jörnehed m.fl. (V) om att utreda förutsättningarna för ett kvinnohistoriskt museum

Ärendebeskrivning

Håkan Jörnehed m.fl. (V) har lämnat en motion om att utreda förutsättningarna för ett kvinnohistoriskt museum i Stockholms län.

Beslutsunderlag

Landstingsdirektörens tjänsteutlåtande den 9 oktober 2013
Motion 2012:30
Kulturnämndens protokollsutdrag den 26 september 2013 med S-ledamöternas särskilda uttalande
Kulturförvaltningens tjänsteutlåtande den 12 september 2013
Kulturförvaltningens förslag till yttrande

Förslag till beslut

Landstingsstyrelsen föreslår landstingsfullmäktige besluta

att anse motionen besvarad.

Förvaltningens förslag och motivering

Sammanfattning

Håkan Jörnehed m.fl. (V) har lämnat en motion om att utreda förutsättningarna för ett kvinnohistoriskt museum i länet. Kulturnämnden har lämnat ett yttrande i vilket det framgår att flera museer i länet har utställningar som syftar till att beskriva historien utifrån ett kvinnligt perspektiv.

Stockholms läns landsting är huvudman för stiftelsen Stockholms läns museum som strävar efter att framhålla komplexiteten och mångfalden i historien. Om kvinnors historia marginaliseras i utställningar på länets museum anser förvaltningen att man i första hand ska försöka utveckla och

förändra de redan existerande arenorna. Att skapa ett särskilt museum för kvinnors historia riskerar att förstärka den struktur som ska motverkas.

Bakgrund

Håkan Jörnehed m.fl. (V) har lämnat en motion om att utreda förutsättningarna för ett kvinnohistoriskt museum i Stockholms län. Museet skulle kunna vara en förebild för andra museer och fungera som centrum för studier och programverksamhet om kvinnorörelsens historia.

Kulturnämnden har lämnat ett yttrande.

Överväganden

Stockholms läns landsting är huvudman för Stiftelsen Stockholms läns museum. Verksamheten strävar efter att spegla vår samtid utifrån kulturhistorien och bidra till reflektion över aktuella samhällsfrågor. Alla människors verklighet ska avspelas i utställningarna. Arbetet på museet utgår från en historiesyn som syftar till att framhålla komplexiteten och mångfalden i historien. Utgångspunkten är att verksamheten ska vara tillgänglig och angelägen för alla, oavsett, kön, sexuell läggning, ålder, funktionsnedsättning, utbildning eller etnisk bakgrund. Som ett stöd i detta arbete har en ny jämställdhetsplan tagits fram. Museets verksamhet ska genomsyras av ett genusperspektiv.

Kulturförvaltningen lyfter i sitt tjänsteutlåtande fram att flera museer i Stockholms län strävar efter att skildra historien utifrån olika perspektiv. Utställningar om företeelser inom traditionellt kvinnliga sfärer genomförs.

Förvaltningen delar kulturnämndens syn att om kvinnors plats i historien marginaliseras i befintliga museers utställningar, bör man i första hand försöka utveckla och förändra de redan existerande arenorna. Att skapa ett särskilt museum för kvinnors historia riskerar att förstärka den struktur som ska motverkas.

Med hänvisning till ovanstående samt kulturnämndens yttrande föreslår förvaltningen att motionen kan anses besvarad.

Ekonomiska konsekvenser av beslutet

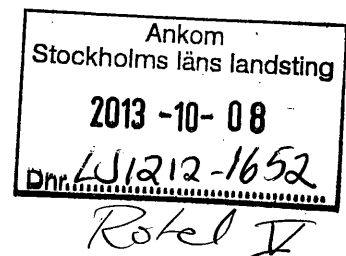
Beslutet har inga ekonomiska konsekvenser.

Miljökonsekvenser av beslutet

I enlighet med landstingets Miljöpolitiska program 2012-2016 har hänsyn till miljön beaktats och slutsatsen är att det inte är relevant med en miljökonsekvensbedömning i detta ärende.

Toivo Heinsoo
Landstingsdirektör

Utdrag ur protokoll fört vid Kulturnämndens sammanträde 26 september 2013.

§ 66 Yttrande över Motion 2012:30 av Håkan Jörnehed m fl (v) om att utreda förutsättningarna för ett kvinnohistoriskt museum

Exp

KUN 2013/345

Landtingsstyrelsen

Utlåtande 2013-09-12.

Kulturförvaltningen föreslog kulturnämnden besluta

att till landtingsstyrelsen yttra sig över motion 2012:30 av Håkan Jörnehed m fl (v) om att utreda förutsättningarna för ett kvinnohistoriskt museum, i enlighet med förvaltningens förslag till yttrande.

Kulturnämnden beslutade enligt förvaltningens förslag.

(s) ledamöterna Sladić, Sjöström och Johansson Lindfors lät anteckna följande särskilda uttalande till protokollet:

”Socialdemokraterna ställer sig helt och fullt bakom den grundläggande tanken som framförs i Håkan Jörnehed mfl.s motion: länets museer ska spegla hela befolkningens liv och dagens underrepresentation av kvinnors historier på läns museerna är oacceptabel.

Vi anser att genusperspektivet inte automatiskt förs in genom att man lyfter fram kvinnor ur historien eller lägger till föremål med anknytning till kvinnors liv och arbete. Istället krävs det att museerna problematiserar maktrelationen mellan könen och mer aktivt tar till sig kunskaper från genusvetenskaplig forskning.

Socialdemokraterna konstaterar att museer på statlig, regional och lokal nivå redan är föregångare på den

internationella arenan i att försöka integrera och att lyfta fram vikten av genus- och HBTQ-perspektiv inom museernas verksamheter.

Socialdemokraterna kan tänka sig en tillfällig regional satsning på genusperspektivet, istället för en permanent institution – målet måste vara att alla museer problematiserar maktrelationen mellan könen och integrerar genusperspektiv i sina verksamheter, vi tror inte att ett specifikt permanent kvinnohistoriskt museum är rätt väg att gå.”

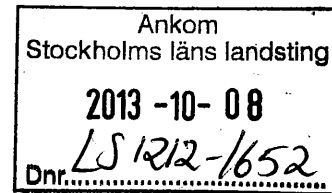
— — —

Enheten för kultur- och föreningsstöd

TJÄNSTEUTLÅTANDE
2013-09-12

Diarienummer:
KUN 2013/345

Handläggare:
Karin Sundequist Sjöberg

Yttrande över motion 2012:30 av Håkan Jörnehed m.fl. (V) om att utreda förutsättningarna för ett kvinnohistoriskt museum

1 Förslag till beslut

Kulturförvaltningen föreslår kulturnämnden

att till landstingsstyrelsen yttra sig över motion 2012:30 av Håkan Jörnehed m.fl. (V) om att utreda förutsättningarna för ett kvinnohistoriskt museum, i enlighet med förvaltningens förslag till yttrande.

2 Bakgrund

Landstingsdirektören och kulturnämnden har anmodats yttra sig över motion 2012:30 av Håkan Jörnehed m.fl. (V) om att utreda förutsättningarna för ett kvinnohistoriskt museum. Motionen anmäldes vid möte i landstingsfullmäktige den 4 december 2012 och remitterades till landstingsstyrelsen för beredning. Kulturnämndens yttrande ska inges till rotel V senast den 26 september 2013.

3 Sammanfattning av motionen

Motionärerna vill utreda förutsättningarna för ett kvinnohistoriskt museum i länet. Förutom att ha fasta och tillfälliga utställningar ska det vara ett centrum för studier och programverksamhet runt kvinnorörelsens historia i Sverige. Museet ska vara en förebild för andra museer och stimulera till kvinnohistorisk forskning. Landstinget skulle i verksamheten kunna lyfta fram den viktiga roll kvinnor spelat inom sjukvården. Enligt motionen är kvinnor underrepresenterade i läns museernas samlingar. Man menar också att Stockholms museer har en övervikt för det man kallar traditionellt manliga områden. I motionen föreslås att kulturförvaltningen utreder placering och upplägg i samarbete med olika kvinnohistoriska aktörer samt förutsättningar för en samverkan med Stockholms stad och Stockholms läns museum.

Bilaga

1. Motion 2012:30 om att utreda förutsättningarna för ett kvinnohistoriskt museum.
2. Förvaltningens förslag till yttrande.

Motionen återfinns i sin helhet som bilaga 1.

4 Förvaltningens synpunkter

Förvaltningens förslag till yttrande är utformat utifrån de förutsättningar som f.n. gäller för kultur nämndens verksamhet i form av direktiv från landstingsfullmäktige.

4.1 Stockholms läns museum

Landstinget är huvudman för Stiftelsen Stockholms läns museum. Museiverksamheten är förlagd till kulturhuset Dieselverkstaden i Sickla, och man har uppsökande verksamhet i hela länet. Museet har tydligt formulerade riktlinjer för sin verksamhet. Man vill spegla vår samtid utifrån kulturhistorien och bidra till reflektion över aktuella samhällsfrågor. Människan står i fokus i museets arbete, och man strävar efter att alla människors verklighet ska speglas i samlingar och övrig verksamhet. Museets historiesyn syftar till att framhålla historiens komplexitet och mångfald, t.ex. genom att synliggöra grupper i dåtida samhällen som ofta kommer i skymundan eller glöms bort, som barn, kvinnor, äldre, människor med viss sexuell läggning eller funktionsnedsättning, subkulturer och minoriteter. Man vill ha en tillgänglig och angelägen verksamhet för alla oavsett ålder, kön, funktionsnedsättning, etnisk bakgrund eller utbildning. Museet vill bjuda in människor till ett aktivt deltagande i historieskrivningen och museets verksamhet.

Under 2013 arbetar Stockholms läns museum med en ny jämställdhetsplan. Museet synliggör jämställdhetsfrågor i första hand genom att ha ett medvetet genusperspektiv i hela sin verksamhet. Utåt bidrar de till diskussionen genom utställningsverksamhet men också genom omfattande skolprogram. I museibygnaden i Dieselverkstaden finns en fast utställning om tio levnadsöden i länet, från tiden efter inlandsisen fram till våra dagar, och där visas också flera tillfälliga utställningar varje år. I såväl den fasta utställningen som de tillfälliga skildras historien ur både manligt och kvinnligt perspektiv. Förvaltningen anser att Stockholms läns museum i sin verksamhet mycket väl speglar hela befolkningens liv och att man inte arbetar med stereotypa framställningar av passiva och anonyma kvinnor som, enligt den undersökning motionen hänvisar till, är vanlig på läns museer. Museet har en viktig funktion för länet som förmedlare av länets och dess invånares historia, oavsett kön.

4.2 Historiska museer i länet

I Stockholms län finns ett stort antal museer, som inte erhåller verksamhetsstöd av landstinget, där historiska skeden presenteras ur olika perspektiv. I motionen konstateras att många av de historiska museerna skildrar traditionellt manliga områden, såsom armé, sjöfart, teknik, kungligheter och sprit. När man skildrar historiska skeenden så blir lätt följden att kvinnor osynliggörs, eftersom de genom historien just har osynliggjorts i det offentliga samhället. Det traditionellt manliga omfattar inte bara saker som strid och sprit – även områden som konst och design har historiskt varit manliga arenor. Män har haft privilegiet att vistas i det offentliga rummet medan flertalet kvinnor vistats i det dolda.

Många museer har dock en strävan efter att skildra historien ur olika perspektiv. Stockholms stadsmuseum och Nordiska museet har haft flera utställningar som skildrar den privata sfär där kvinnorna fått skriva sin egen historia. Medeltidsmuseet och Historiska museet skildrar såväl män som kvinnor ur historien. Historiska museet har också en textilkammare, som väl kan räknas till "traditionellt kvinnliga områden". Hallwylska museet tar upp aspekter kring intimitet och sexualitet med en utställning av underkläder från sekelskiftet 1900. K.A. Almgren Sidenväveri, det enda kvarvarande sidenväveriet i norra Europa, visar upp sin verksamhet som under en del av 1800-talet var Skandinavians största kvinnoarbetsplats.

Även museer som enligt motionen lyfter fram "traditionellt manliga områden" kan visa upp alternativa historiska perspektiv. Livrustkammaren har ofta drottningar i fokus. Tekniska museet har visat kvinnors uppfinningar och textilindustrins utveckling. Armémuseum skildrar livet för kvinnor och barn under krigstider, och har också haft fotoutställningarna *Miss Landmine Cambodia* om offer för landminor och *King, Queen & Queer* om synen på makt, kön och sexualitet genom tiderna. Spritmuseum behandlar i en utställning mäns och kvinnors olika syn på alkohol.

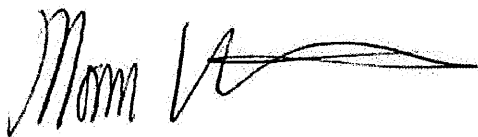
Förvaltningen anser att om det skulle vara så att museer i länet genom sina utställningar marginaliserar kvinnornas plats i historien så är det ur jämställdhetssynpunkt på dessa redan existerande arenor som eventuella insatser för att synliggöra kvinnans historia bör läggas. Om man för kvinnorna skulle bygga upp en särskild institution, bredvid de museer inom traditionellt manliga områden som motionen nämner, så förstärker man snarare den struktur man vill motverka, istället för att luckra upp gränserna mellan den könsstereotypa uppdelningen.

4.3 Riktlinjer för stöd

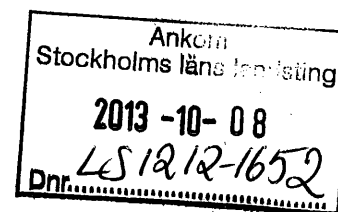
Förvaltningen handlägger stöd i olika former och många aktörer inom kultur- och föreningsliv söker dessa stöd. Stöden fördelas i enlighet med riktlinjer och mål från landstingsfullmäktige vilka de senaste åren har varit, förutom hög kvalitet och konstnärlig förnyelse, att prioritera verksamhet och projekt för barn och unga samt att fördela stödet över hela länet och till alla konstformer. Som främsta stödgivare till Stockholms läns museum betonar kulturnämnden i 2013 års beslut om verksamhetsstöd till museet den höga prioriteringen av verksamhet med inriktning på barn och unga.

Utifrån kulturnämndens beslut genom åren har också vissa bedömningsriktlinjer för kulturstöd utformats. I underlagen till nämndbeslut avstyrker förvaltningen generellt verksamhetsstöd och kulturstöd för kontinuerlig verksamhet inom utbildning och forskning. Kontinuerligt stöd utgår i allmänhet inte heller till museer, då det inte är ekonomiskt möjligt för kulturnämnden att stödja det mycket stora antalmuseer som finns i länet. Det enda museum som erhåller ett verksamhetsstöd från kulturnämnden utöver Stockholms läns museum är Stiftelsen Judiska Museet i Stockholm. Organisationen får stödet som representant för en av de nationella minoriteterna.

Förvaltningen konstaterar att en större ekonomisk satsning på ett kvinnohistoriskt museum inte är förenligt med landstingsfullmäktiges uppdrag till kulturnämnden att prioritera stöd till verksamhet för barn och unga inom kultur- och föreningslivet. Enligt landstingsfullmäktiges budgetdirektiv ska landstinget vidare inte producera kulturverksamhet i egen regi, och därför är det inte heller en landstingsangelägenhet att utreda förutsättningarna för ett kvinnohistoriskt museum.

Hans Ullström

Yttrande över motion 2012:30 av Håkan Jörnehed m.fl. (V) om att utreda förutsättningarna för ett kvinnohistoriskt museum

Landstinget är främsta stödgivare till Stiftelsen Stockholms läns museum, med museiverksamhet i Sickla och uppsökande verksamhet i hela länet. Museet har tydligt formulerade riktlinjer för sin verksamhet. Man vill spegla vår samtid utifrån kulturhistorien och bidra till reflektion över aktuella samhällsfrågor, och man strävar efter att alla människors verklighet ska speglas i verksamheten. Museets historiesyn syftar till att framhålla historiens komplexitet och mångfald, t.ex. genom att synliggöra grupper i dåtida samhällen som ofta kommer i skymundan eller glöms bort. Stockholms läns museum har ett medvetet genusperspektiv i hela sin verksamhet och har en viktig funktion för länet som förmedlare av länets och dess invånares historia, oavsett kön.

Om museer i länet marginaliserar kvinnornas plats i historien så är det ur jämställdhetssynpunkt på dessa redan existerande arenor som eventuella insatser för att synliggöra kvinnans historia bör läggas.

Kulturnämnden utger generellt inte verksamhetsstöd eller kulturstöd till kontinuerlig verksamhet när det handlar om museiverksamhet, utbildning eller forskning. Enligt landstingsfullmäktiges uppdrag till kulturnämnden ska verksamhet för barn och unga prioriteras vid fördelning av stöd till kultur- och föreningsliv. En större ekonomisk satsning på ett kvinnohistoriskt museum är inte förenligt med detta uppdrag. Vidare ska landstinget enligt budgetdirektiven inte producera kulturverksamhet i egen regi. Kulturnämnden anser därför att inte är en angelägenhet för landstinget att utreda förutsättningarna för ett kvinnohistoriskt museum.

Anna Starbrink
kulturnämndens ordförande

Bilaga

1 Kulturförvaltningens tjänsteutlåtande 2013-07-25

2 Utdrag ur kulturnämndens protokoll §

Yttrande över motion 2012:30 av Håkan Jörnehed m.fl. (V) om att utreda förutsättningarna för ett kvinnohistoriskt museum

Landstinget är främsta stödgivare till Stiftelsen Stockholms läns museum, med museiverksamhet i Sickla och uppsökande verksamhet i hela länet. Museet har tydligt formulerade riktlinjer för sin verksamhet. Man vill spegla vår samtid utifrån kulturhistorien och bidra till reflektion över aktuella samhällsfrågor, och man strävar efter att alla människors verklighet ska speglas i verksamheten. Museets historiesyn syftar till att framhålla historiens komplexitet och mångfald, t.ex. genom att synliggöra grupper i dåtida samhällen som ofta kommer i skymundan eller glöms bort. Stockholms läns museum har ett medvetet genusperspektiv i hela sin verksamhet och har en viktig funktion för länet som förmedlare av länets och dess invånares historia, oavsett kön.

Om museer i länet marginaliserar kvinnornas plats i historien så är det ur jämställdhetssynpunkt på dessa redan existerande arenor som eventuella insatser för att synliggöra kvinnans historia bör läggas.

Kulturnämnden utger generellt inte verksamhetsstöd eller kulturstöd till kontinuerlig verksamhet när det handlar om museiverksamhet, utbildning eller forskning. Enligt landstingsfullmäktiges uppdrag till kulturnämnden ska verksamhet för barn och unga prioriteras vid fördelning av stöd till kultur- och föreningsliv. En större ekonomisk satsning på ett kvinnohistoriskt museum är inte förenligt med detta uppdrag. Vidare ska landstinget enligt budgetdirektiven inte producera kulturverksamhet i egen regi. Kulturnämnden anser därför att inte är en angelägenhet för landstinget att utreda förutsättningarna för ett kvinnohistoriskt museum.

Anna Starbrink
kulturnämndens ordförande

Bilaga

- 1 Kulturförvaltningens tjänsteutlåtande 2013-07-25
- 2 Utdrag ur kulturnämndens protokoll § 66